

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:

Pe un an	18 Lei
Pe jumătate de an	9 "
Pe un pătrăc de an	4 1/2 "
Un număr	35 bani

Manuscrisurile, cărțile, revistele, publicațiile periodice sau ziarele cari au schimbul cu „FOAIA DIECEZANĂ”, se trimit pe adresa: V. LOICHITA, redactor în Caransebeș, iar banii de primumăriune și inserțiuni: administrațiunii „Tipografia și Librăria diecezană” în Caransebeș (județul Caraș-Severin), Telefon Nr. 30. Manuscrisurile nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concursuri, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 10 Lei, până la 200 de cuvinte 15 Lei, de aci în sus 20 Lei.

Nr. 3272 Sc. ex 1920.

Circular

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale precum și cătră învățătorii dela școalele confesionale gr. ort. române din dieceza Caransebeșului.

Ținuturile alipite României prin tratatul de pace au fost recunoscute „de iure” ca parte integrantă din teritoriul Țării. Dupăce acest tratat a fost ratificat de corpurile legiuitoare a României, dânsul a creat o situație de drept clară și definitivă pentru toți cetățenii fără deosebire de stare și naționalitate. În conformitate cu această situație și în temeiul legilor existente membrii corpului didactic de toate categoriile cari sunt în funcțiune, fiind obligați să facă jurământul oficial în calitate de funcționari publici, ordonăm prin aceasta, ca toți învățătorii — de orice grad și caracter — dela școalele noastre confesionale să depună jurământul de credință și respect Majestații Sale Regelui, constituției și legilor Țării.

Prezentarea la jurământ se fixează pe zilele de 15—31 Decembrie a. c. în care termen revizoratele școlare și regionale au latitudinea a preciza ziua în care vor chema: a) revizorii școlari pe membrii corpului didactic dela școalele primare, iar b) directorii regionali pe membrii corpului didactic dela școalele secundare, normale, civile etc. Terminul prezentării se va comunica și autorității bisericești, carea va delega un reprezentat care va fi prezent la depunerea jurământului și va subscrie actul de jurământ.

Membrii corpului didactic vor duce cu sine la depunerea jurământului diploma sau decretul de numire în original sau în copie pe care revizoratul va induce clausula jurământului. Nedepunerea jurământului oficial va avea drept

consecință imediată excluderea dela instrucție, refuzarea dela fondul regnicolar de penziune și introducerea a cercetării disciplinare contra celor vinovați cu suspendarea preventivă.

Oficiile protopresbiterale și parohiale se îndrumă a comunica acest circular învățătorilor noștri pentru orientare și acomodare.

Caransebeș, în 9/22 Novembre 1920.

Episcopul diecezan

Dr. Iosif Tr. Badescu m. p.

Nr. 3055 Sc. ex 1920.

Fund. Dim. Brumariu

Concurs.

Pentru conferirea a două stipendii, de câte 130 lei din „Fundatiunea Dimitrie Brumariu” se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaiă Diecezană.”

Doritorii de a obține acest stipendiu în senzul literilor fundatiionale au să dovedească cu documente originale:

1) că sunt români de rel. gr. or. înrudiți cu fondatorul, respective că sunt din comuna Armeniș sau din cercul Teregovei.

2) că sunt lipsiți de miloace și în fine au să producă

3) atestat școlar despre purtarea morală și progresul din anul școlar expirat.

Se observe că la acordarea acestor stipendii vor fi considerate în prima linie rudenile din partea tatălui și a mamei fondatorului, în lipsa astorfel de îndreptății cei din comuna Armeniș, și numai în lipsa și astorfel de petenți cei din cercul Teregovei.

Preferiți vor fi cei ce se inscrie la institutul pedagogic diecezan.

Petițiunile intrate după termen sau neadjustate cu documentele cerute, nu se vor lua în considerare.

Caransebeș, din ședința consistorială școlară, ținută în 19 Decembrie 1920.

1-3

Episcopul diecezan

Dr. Iosif Tr. Badescu m. p.

Nr. 3056 Sc. ex 1920.

Fund. C. Nicolaeviciu

Concurs.

Pentru conferirea unei burse de 170 Lei pe anul școlar 1920/21 din „Fundatiunea Const. Nicolaeviciu“ se eserie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană.“

Doritorii de a obține acest stipendiu au să dovedească cu documente originale sau în copii autentice, că

1) sunt români de religie ortodoxă și că aparțin eparhiei noastre,

2) sunt lipsiți de mijloace materiale și in fine

3) au absolvat cu succes anul școlar expirat și au purtare morală bună.

Preferiți vor fi cei ce se înscriu la institutul pedagogic diecezan.

Petițiile intrate după termen sau neadjustate cu documentele înșirate nu se vor lua în considerare.

Caransebeș, din ședința consistorială școlară, ținută în 19 Octomvrie (1 Nov. 1920.

1—3

Episcopul diecezan

Dr. Iosif Tr. Badescu m. p.

Sfaturi pentru tineret. *)

(Continuare)

Primejdii cele mai mari ce-i amenință pe tineri.

Poate unii vor zice că ceea ce cer eu nu e lucru cuminte, deoarece tinerețele nu sunt acel timp al vieții, când omul trebuie să fie gânditor și *serios*, adică să *chibzuiască* temeinic, ori, cum se zice, să *fie așezat* ca un bătrân. La asta eu răspund că mai ales în ziua de azi nu e de fel de prisos să fie oricare tânăr cât se poate de gânditor și *serios* sau *așezat*. Glume, râs și veselie sunt lucruri prea îndătinat, și cu bună samă își au și ele vremea lor, dar tot cu bună samă nu e de fel bine ca tinerii să fie mereu șagalnici și ușuratici. Ce zice Solomon, cel mai înțelept dintre oameni? Iată ce zice el: „mai bine este a merge la casa plângerii decât la casa ospățului, pentru că (în) aceasta (casă a plângerii) este sfârșitul fiecărui om, și cel viu (după cele ce le vede într'însa) pune ce e bun în inima sa. Mai bună este mâhnirea decât râsul, că prin întristarea feței se îndreptează inima. Inima înțelepților e în casa plângerii, iar inima nebunilor în casa veseliei“ (Ecles. 7, 2—4). Mattbew Henry istorisește despre un vestit bărbat, care a slujit reginei Elisaveta din Anglia, că el la bătrânețe a părăsit slujba și și-a petrecut rămășița vieții mereu gândind. Veselii lui prieteni de odinioară veniră la el și-l întrebă: de ce e așa de

posomorât? „Eu nu-s posomorât“ — răspunse el — „ci *serios*, pentru că serioase sunt toate lucrurile dimprejurul meu. *Serios e Dumnezeu în grija Sa pentru noi, serios e Hristos în rugile Sale, pentru noi, serios e Duhul Sfânt în lupta Sa pentru sufletele noastre, serioase sunt adevărurile dumnezeiești, serioși sunt dușmanii sufletului nostru în silințele lor de a ni face stricăciuni, serioși sunt bieții păcătoși pierduți în muncile iadului — și de ce voi și eu să nu fim serioși?“*

O, iubiților tineri, învățați de pe acum a fi serioși, adică a gândi temeinic la toate faptele și căile voastre, a chibzui cu de-amaruntul fiecare pas ce-l faceți. Și, deoarece numai Domnul nostru Iisus Hristos este „*calea și adevărul și viața*“ (Ioan 14, 6), și numai aceia aduc roade cari rămân întru Dânsul ca mlădițele în vița de vie, iar cei deslipiți de El se vor usca și vor fi adunați și aruncați în foc, de aceea lipiți-vă de pe acum cu toată puterea voastră numai de El, că numai așa veți putea zice totdeauna cu cea mai mare bucurie: Dumnezeuule, ce minunat de mândră e lumea Ta, când Tu ești inima și sufletul omului, și cât de ușor e de purtat atunci jugul vieții!

4. Nesocotirea legii dumnezeiești.

Tinerilor, nesocotirea sau nebăgarea în samă a legii dumnezeiești este pentru voi cea mai mare primejdie. Și eu am văzut totdeauna că abia se află cineva care să necinstească legea lui Dumnezeu mai mult decât chiar tinerii. Nimeni nu e mai nepăsător în lucrurile cele sfinte, nimeni nu vine mai în silă la slujbele dumnezeiești, nimeni nu ascultă mai puțin predică și alte învățături creștinești decât chiar tinerii. Și iarăși nimeni nu cetește mai puțin Sfânta Scriptură ori alte cărți sfinte, nimeni nu se lasă tras mai greu la catehizații, nimeni nu se pleacă mai cu anevoie să cadă în genunchi și să se roage Domnului decât tot tinerii. Tinerii se pare că gândesc că lucrurile acestea poate sunt bune pentru oameni bătrâni și femei bătrâne, iar nu pentru dânșii. Se pare că ei s'ar rușina de gândul să poarte grijă de mântuirea sufletului lor. Ba adese ori ai crede că tinerii s'ar sfi ca de o pedeapsă de închipuirea, că odată și ei ar trebui să meargă în cer. Iată, asta o numesc eu *nesocotire a legii dumnezeiești*. În răutatea aceasta zace acelaș duh diavolesc, care i-a îndemnat pe tinerii din Betel să-l batjocurească pe proorocul Elisei, zicându-i: „*sui-te, pleșuvule, sui-te pleșuvule!*“ Și ce au pățit acei tineri? Răspunsul ni-l dă istoria sfântă cu cuvintele: „*Elisei se întoarce și, văzându-i îi blăstămă în numele lui Dumnezeu. Și ieșiră din pădure doi*

*) Vezi Nr. 44 din „Foaia Diecezană“.

urși și îi sfășiară pe 42 dintr'înșii" (2 Regii 2, 23—25). Tinerilor, eu vă zic și vă rog: feriți-vă, ca de foc, de acest duh diavolesc! Dacă legea creștinească este odorul cel mai scump al fiecăruia, apoi fiecare trebuie să fie acest odor și în cea mai mare cinste.

Vai de cei ce nu cred în legile cele veci-nice dumnezeiești, ori numai fățărăsc că cred, dar nu le împlinesc și cu toate cugetele, vorbele și faptele vieții lor! Asta înseamnă a nesocoti cea mai scumpă comoară ce ni-s'a dat în ticăloasa viață de aici, și chiar nesocotirea aceasta e calea cea mai netedă care duce la necredință. Dacă începe cineva a glumi despre adevărurile dumnezeiești ori chiar a-și bate joc de ele, apoi eu nu mă mir de loc, când aud că el este deplin necredincios.

(Urmează)

Preotul C. Morariu.

Grâmpiele din zbuciumul trecutului nostru.

— Cetatea Tibiscum. —

De preotul Iosif Mircea.

(Sfârșit)

Să auzim deci, cum se exprimă cu drept cuvânt Vlahuță despre munții și codrii noștri și sfântul lor rost în viața noastră pribeagă de pe vremuri.

„Mă uit uimit la vârfurile acelea stâncoase ce se înalță 'n cer ca niște falnice turnuri de cetăți, și gândul mă duce cu sute de ani în urmă, în trecutul viforos al neamului nostru. Din câte primejdii nu ne-au scăpat pe vremuri munții și codrii aceștia! Aci, în întăriturile acestea zidite de Dumnezeu, au stat adăpostiți aproape o mie de ani strămoșii noștri, când, prin șesurile Dunării, curgeau puhoaiile de barbari, când noroadele sălbatice ale Asiei se năpusteau cu duiumul împingându-se unele pe altele asupra Europei, jăfuind orașele și pustiind pământurile pe unde treceau. În munții aceștia s'a încheșat tăria și unitatea neamului românesc. Ei au fost ocrotirea și scăparea noastră în zilele de groază, cetatea sfântă, în care s'au păstrat așa de curate credințele și limba, și datinile poporului nostru. În locurile acestea tănuite, pe veci îngrădite de străjile Carpaților, plutesc umbrele strămoșilor noștri, de 'nainte de descălecătoare. Aici în șoptitul izvoarelor și 'n freamătul codrilor, a răsunat pentru 'ntâia oară frumoasa noastră doină, — și nu e părâu, nici plaiu, de care să nu fie legată o amintire scumpă sufletului nostru, nu

e vârf de munte în tot cuprinsul acesta, care să nu-și aibă povestea și cântecul lui“.

Trecând năcazurile, înseninându-se zărilor, Românii s'au coborât la șes și au împânzît tot mai mult din întinsul pământ românesc, muncind pentru sine și ai săi și țesând tainic la pânză femecată, care avea să ne unească, să ne atragă și îmbrace odată pe toți.

El însuș poporul nostru nu-i decât podoabă între multele podoabe ale țării.

Aruncând Vlahuță o reprivire istorică asupra vieții neamului său iată cu câtă duiosie extatică glăsuiește: „Dar cece se ridică mai luminos și mai sfânt în mijlocul amintirilor mele, podoaba cea mai aleasă și mai mândră între podoabele țării, este poporul românesc. În sufletu-i larg, nespus de duios, lămurit în focul atâtor suferinți, am găsit isvorul curat al frumoaselor lui cântece și înțelesul istoric al trăinicieii și stăruinții noastre pe acest pământ. În marea lui putere de muncă, de luptă, și de răbdare, în mintea lui trează și 'n inima lui caldă, am găsit sprijinul speranțelor noastre și deslegarea înaltei chemări a neamului nostru. Îl urmăresc cu gândul de-alungul veacurilor, îl văd cu pieptul desvilit în zloată și 'n bătlîi, muncind ca să plătească dările țării, luptând ca să-și apere pământul, căzând și ridicându-se iar, murind în șes, și renăscând în munți, pururea tânăr, pururea mândru, cu toate nevoile ce-au dat să-l răpue — și mă 'ntreb: ce popor a avut pe lume o soartă mai aprigă și mai zbuciumată, ce neam de oameni a stat mai viteaz și mai întreg în fața atâtor dureri!

„Unde, unde-ar fi ajuns el astăzi, dac'ar fi fost lăsat în pace!

Dar fatalitatea a voit poate ca viața noastră istorică să nu fie decât o continuă luptă fără sfârșit. Bătutu-ne-am cu Tătarii, cu Leșii, cu Ungurii, cu Turcii și când alții credeau de cuviință a ne lăsa în pace, ne apucam de bătaie între noi, temându-ne ca nu cumva stând pe pace să moară în sufletul nostru mândrele noastre virtuți ostășești.

În vremea aceasta de continuă războire, când trebuia să oprim mai ales puhoiul turcesc cu piepturile noastre, ce făceau popoarele apusului? În liniște, neconturbate de nimeni se desvoltau în cultură și bunăstare, simțind în sufletul lor îndatorirea morală, ca odată, la plinirea vremii să ne plătească, cu vârf și îndesat pentru sfortărea noastră, de a ținea în loc dușmanii civilizației, cari erau Turcii.“

A venit războiul mondial și prin cultura și tehnica aliaților s'a înălțat și neamul românesc, doborându-și la pământ pe toți adversarii seculari și dând ființă celei mai frumoase și mai bogate țări din lume, care e România-Mare.

Ei dar, să ascultăm și în această privință cuvântul fermecat al lui Vlahuță, care la afirmarea unui inginer francez, că suntem un popor fericit, răspunde: „Ar trebui să fim. Ți spuneam însă ce istorie zbuciumată am avut, — o luptă a fost aproape toată viața noastră, și un câmp de jaf și de măcel pământul țării. Și azi găsesc plugarii noștri săgeți pe unde ară, și pinteni și zăbale ruginite, și oase de cai cu oase de viteji amestecate. Pe când D-Voastră munciați în liniște și ridicați altarele lumii apusene, noi păziam străji credincioase și neadormite, — la porțile Carpaților, noi ne luptam sârmanii, neștiuți și neajutați de nimeni, și apăram cu sângele nostru sfânta și rodnică D-Voastră pace... Gardă care moare, — cum ziceți în mândra D-Voastră limbă — moare, dar nu se predă. Noi am fost garda aceea! Vedeți dar, că nu Vă suntem tocmai străini, și c'am pus și noi ceva — de departe — la lumina asta mare, spre care de-abia acum, de câțiva ani, putem să ne întoarcem fața, și să ni-adăpăm, la strălucirea ei, sufletele noastre așa de însetate, de veacuri însetate. Poporul nostru e încă sub spaima primejdiilor prin cari a trecut. El nu-i strângător, pentru că a strâns de mii de ori, și de mii de ori a fost jăfuit; el nu-i crezător în dreptatea și rânduiala omenească, pentru că mereu s'a încrezut, și mereu a fost înșelat, și de oameni și de soartă. El e acum bietul, ca un copil bătut, un copil bun, blând, inzestrat cu cele mai alese însușiri — comori ascunse dorm încă în sufletul lui, ca și 'n pământul pe care trăește — și 'n ziua când, înseninat și trezit la adevărata viață, va fi chemat să și-le arate, nu va fi popor pe lume mai cuminte, mai generos și mai de ispravă, ca poporul românesc.

Ș'atunci, scumpul meu domn, frumosul D-Tale vis, visul nostru al tuturor, nu va mai fi un vis.“

Visul nostru al tuturor a fost, ca să ne vedem cu toții adunați sub un singur și glorios sceptru! Acesta prin vitejia mândră a dorobanților noștri, prin iscusința diplomaților noștri și printr'un fericit concurs de împrejurări — s'a realizat.

„Dară ochiu 'nchis afară, în lăuntru se deșteaptă“ zice, cu drept cuvânt, Eminescu.

Visul nostru s'a realizat, în cecăc privește forma lui externă. Dar țaria noastră va consta din faptul, cum vom ști să lucrăm, ca să îndulcim fondul, miezul visului. Dintre multele probleme, ce se ridică și-și oferă serviciile pentru desăvârșirea visului — două mai ales, bat mai stăruitor și mai impetuos la porțile puternice ale acțiunii de refacere a puterilor neamului.

Aceste două probleme sunt: problema țărănească și cea muncitorească.

E vorba, ca țaranul să capete pământ, ca prin aceasta și mai mult să se simtă atras spre eforturi necesare apărării patriei, pe care s'o iubească pentru că e a lui, e mama lui îngrijitoare și milostivă și pentru care ar fi în stare a jertfi totul pentru a o putea vedea de-apururea tare, veselă și fericită. Gândul nenorocit al emigrării nu-i va coborî, atunci în suflet, nici înțelepciunea internaționalului dicton latin: „ubi bene, ibi patria“, nu-l va putea vrăji.

Problema muncitorească de asemenea vă trebui să se rezolve în magazinele rațiunii de stat, a necesităților imperioase economice și conform percepțiilor sfinte și vecinice ale evangheliei Mântuitorului despre frăție și iubire.

Trebuie ridicată demnitatea și simțul național al muncitorului. Și acordată apoi din partea noastră a tuturor, toată stima și considerațiunea noastră acestor elemente de cea mai mare valoare pentru viața noastră economică-națională.

Toată grija factorilor noștri politici conducători va trebui să se ațântească asupra necesității neînlăturabile, de a ridica fără amânare în toate părțile țării fabrici, pentru prelucrarea bogățiilor țării și pentru emanciparea noastră din iobăgia economică a străinilor, care orice s'ar zice, aduce după sine și iobăgia sufletească, cu o singură nuanță de formă, că nu mai ești adecă iobag cutărui sau cutărui străin, ci ești iobag unui stăpân, mult mai bun, deși mult mai ironic, numit Întunecimea-Sa. Căci în vremea de astăzi toată viața economică-socială a unui popor e condiționată de industria sa mai înfloritoare sau mai primitivă.

Să nu te lauzi cu bogățiile țării tale, căci în lipsă de fabrici, toate și-se mistue, pentru articole de producție industrială exotică.

Iar tu țară bogată ajungi să cânti visător, cântecul Moșului, care va deveni astfel și mai jalnic:

„Munții noștri aur poartă,
Noi cerșim din poartă 'n poartă“.

Câte avantagii nu conțin pentru o țară și un popor fabricile. Căci în apropierea lor și țărani au gospodării mai înfloritoare, având în apropiere picți de desfacere rentabilă a cerealelor, ceea ce influențează mult și cantitatea producției agricole.

Bunăstarea materială deci aduce cu sine și pe cea culturală, până când cea culturală nu totdeauna aduce după sine și pe cea materială.

De aceea toată luarea aminte trebuie dată chestiilor economice, și fericitului duet, care este murea încordată și cinstită în frățită cu personalitatea morală a fiecărui cetățean al României mari.

Când odată se va înstăpâni asupra noastră muzica dulce a acestui înălțător duet, nu vei mai avea mâhnirea de a vedea cum toată lumea aleargă nebună spre buget.

Spre al statului buget, căruia îi fac semnificativ cu ochiul atâția din ceice aleargă în ruptul capului, pentru a-și afla o situație politică pentru o vreme ceva cam grea și critică. Atunci nu va mai face toată lumea politică în țara românească, ci cu toții vor munci în armonie pentruca neamul și faima să le crească.

Acest viitor de muncă culturală-națională și economică-socială îl hrănim cu toții!

Numai în acest înțeles vom putea răsufli cu toții liber și mulțumiți.

În această privință iată ce viziune superbă de viitor are marele critic Dobrobeanu-Gherea, în cartea sa Neoiobăgia: „Acolo unde fierbe viața și lupta, acolo unde strigătul strident al sirenei cheamă mulțimea muncitoare la muncă, acolo unde masele muncitoare în mine răscolesc măruntaele pământului, unde ciocane uriașe spulberă blocuri de oțel, unde pădurea de coșuri înălțată spre cer anunță izbânda și victoria muncii omenești asupra naturii, unde vapoare uriașe spintecă oceanele, acolo unde în orașele gigantice se sbat și se izbesc pasiunile, se lovesc și se ciocnesc ideile, se plămădește cultura foratidabilă de azi și cea imenză de mâine, acolo unde fierbe și spumegă lupta uriașă dintre muncă și capital, din care trebuie să se nască o lume nouă... acolo și numai acolo poate fi idealul nostru și al țării.

Toată frământarea și lupta și sbuciumul uriaș și neînecat de acolo nu sunt durerile cari vestesc apropierea morții, ci sunt frământările uriașe și durerile nașterii...

Acolo naște viitorul.

Nr. 108 ex 1920.

Cătră On. Preoțime a tractului Mehadia.

În urma ordinațiunii P. S. S. Dlui Episcop diecezan din 27 Octomvrie a. c. Nr. 3128 E. ex. 1920 comunicate în „Foaia diecezană“ Nr. 45 a. c. sunteți recercați ca pe ziua de Joi în 3/16 Decemvrie 1920, ziua întrunirii colegiului electoral preoțesc, să aduceți pentru eliberarea carnetului cu reducere pe C. F. R. fotografia și recipisa de plată a taxei carnetului, împreună cu rugarea recerută, pentru a se putea transpune locurilor competente.

Mehadia, la 8/21 Novemvrie 1920.

Ioan Pepa
protopresbiter.

Ș T I R I

Personale. Prea Sfinția Sa părintele episcop Dr. Iosif Tr. Badescu a plecat în cauze oficiale, Vineri în 26 Noemvrie a. c., cu trenul Simplon la București.

Director definitiv la institutul pedagogic din Caransebeș, a fost ales în ședința plenară a Consistorului nostru, ținută Miercuri în 28 Octomvrie a. c., Dl. Ilie Orzescu. Dorim noului director, bărbat plin de zel și de dragoste pentru propășirea culturală a neamului său, o manoasă și ideală activitate în fruntea școlii cu frumoase tradiții de trecut unde, prin hărnicia și incontestabila sa vrednicie personală s'a putut înălța spre bucuria tuturor celor ce-i cunoaștem talentul și puterea sa de muncă.

Monumente poeților noștri Eminescu și Vlahuță. Ministerul artelor a hotărât ridicarea unui monument în Capitală poetului Mihail Eminescu. Cel mai buni artiști ai noștri vor fi însărcinați cu executarea machetelor acestui monument, care va fi inaugurat cu o deosebită solemnitate. Deasemenca cu prilejul împlinirii unui an dela moartea lui Al. Vlahuță, tot din inițiativa ministerului artelor se va ridica un monument funerar pe mormântul prietenului și urmașului lui Mihail Eminescu.

Mulțumită publică. În ziua de 14 Octomvrie a. c. având comitetul parohial ședință pentru pertractarea mai multor afaceri, direcțiunea casei de păstrare „Munteana“ din loc transpune comitetului următorul comunicat: „Din venitul porumbului adus prin intervenția deputatului cercului nostru și finanțat de noi, am decis să transpunem suma de Cor. 12000 = Lei 6000, adică șeasă mii Lei bisericei noastre din loc în scopul cumpărării clopotelor recvirate de armata austro-ungară. Binevoii a îndruma epitropia parohială, ca să ridice această sumă dela cassa institutului nostru, când veți afla de bine.“

Când aducem la cunoștință publică acest preafrumos fapt al casei de păstrare „Munteana”, ținem să amintim, că biserica noastră, dela înființarea „Muntenei”, în fiecare an a fost împărțita de ajutor, iar fondul de binefaceri, dotat anual din modestele venituri ale institutului, a fost totdeauna la dispoziția celor ce s'au adresat pentru sprijin.

Subsemnatul împlinește îndrumarea primită dela comitetul parohial, apoi dorința generală a poporului din Cornereva, mulțumind institutului „Munteana” pentru darul de 6000 Lei, dorindu-i prosperare și înflorire ca și în viitor să poată jertfi din prisosințele sale pe altarul bisericii și al neamului. Cornereva, la 22 Octombrie 1920. Gheorghe Arinaș, prim codr. reg. în retragere președ. comit. parohial.

Despre săvârșirea lui Al. Vlahuță. „Aripa morții își legăna umbra voșniciei peste sufletul chinut și mare. Răsufletarea îi zabovia în piept, zugrumată. Numai ochii se mișcau nervos, cu lucriri speriate în strădania de a stăpâni încă contactul cu formele reale ale lumii încunjurătoare. La căpătâiu veghia în lacrimi credincioasa tovarășă a zilelor lui bune și rele.

Plânsul ei îi încingea trupul în tresăriri de revolta.

— „Să nu plângi!” — izbucni el răspicat și aspru. „Nu uita că vei rămânea singură și săracă... O vădană! Nu uita că nu-ți vei putea duce povara vieții decât ducându-ți în suflet toate slăbiciunile tale de femeie nenorocită. Te las să lupți. Vei învăța dacă nu știi. Numai fii tare! Privește sus și luptă jos, aici!...”

... Era unicul testament pe care-l lăsa Vlahuță la despărțirea lui de cele pământești. (Din „Dacia”).

Nouă școală normală de fete. Duminică trecută la orele 11 a. m. a avut loc inaugurarea solemnă a școlii normale de fete din Arad. Serbările inaugurării au fost deschise prin sfințirea institutului de către Dl. protopop Traian Vățianu către numeroasa asistență o cuvântare arătând importanța specială a noii școli, ridicată la marginile apusene ale românismului. După Dl. protopop Vățianu a luat cuvântul directorul noului institut. Au mai vorbit, în numele guvernului Dl. Așcaniu Crișan, în numele revizoratului Dl. Moldovan, iar în numele școlii normale de băieți Dl. director seminarial Dr. T. Botiș. La școală sunt înscrise 100 de eleve, dintre cari 96 bursiere și seniibursiere. Binecuvântările Domnului peste noul focar de cultură românească!

Condamnarea conspiratorilor din Timișoara. După o deliberare de două ore, Curtea Marțială a corpului VII de armată, a pronunțat Sămbătă în 20 Noembrie a. c. seara la ora 8 și 15 minute, sentința în procesul conspiratorilor din Timișoara. Au fost condamnați: Mischek Ferencz la 20 de ani, dr. Marton Albert la 8 ani, Török la 15 ani, Dér la 20 ani, Reibel la 5 ani, Schuller Ferenc la 15 ani muncă silnică. Inculpații Berkes și Max Schrauder au fost achitați.

„Banca Banatului”, institut de credit și comerț, Societate pe acții în Caransebeș, este numele unui nou institut financiar care a fost înregistrat zilele trecute la tribunalul din loc, cu un capital deplin vărsat în suma de 500.000 Lei. Întrând acest institut în legături apropiate cu cele mai mari institute financiare din Regat, îi stă în putință să acoarde împrumuturi foarte favorabile, chiar și în această criză de bani. Un ce nou la acest institut este, că a introdus și o secție care se ocupă cu comerțul. Prin aceasta se urmărește scopul de a contribui în mod direct și eficient la romanizarea comerțului, iar de altă parte de a combate specularea neomenească a populației. Primul consiliu de administrație se compune din următorii domni: Alexandru Bălaș, directorul „Foresteriei Române” Cluj; Dr. Alexandru Morariu, avocat, fost deputat; Dr. Dimitrie Cioloca, profesor; Dr. Cornel Cornean, secretar consistorial; George Frățila, preot; Sabin Eruțian, directorul Liceului „Traian Doda”; Ilie Orzescu, directorul Pedagogiului; Ioan Popovici, preot; Virgil Musta, profesor; Dr. Virgil Budințian, medic; iar Consiliul de control din Dr. Constantin Popasu, medic; Dr. Vasile Loichița, profesor; Nicolae Ivanescu, preot; George Popovici, preot; Petru Popovici, comerciant.

Cronica culturală și literară.

Avem înaintea noastră numărul mai proaspăt, din Noembrie a. c., al revistei bisericii ortodoxe, din Basarabia „Luminătorul” care, pe lângă cele 20 pagini ale părții oficiale, are alte 60 pagini de literatură religioasă foarte instructivă și folositoare pentru stările bisericii ort. române din acel colț îndepărtat și atât de espus al vieții românești. Demn de remarcat este începutul studiului părintelui Leon Trofimov: „Cu Dumnezeu sau fără Dumnezeu”, în care Sfinția Sa cu dovezi istorice, științifice și din viața practică vrea să arate, că fără o puternică credință în Dumnezeu, suntem sorțiți pierii. De astă dată, dovezile istorice din revoluția franceză cu întronarea cultului minții și separarea bisericii de stat (1903), cași cele din istoria recentă a bolșevismului rus sunt deadreptul zdrobitoare.

Un secol întreg a luptat credința și necredința în Franța, însă credința, cu toată prohibirea ei oficială, din sufletul poporului nu s'a putut simulge. Din contră, această floare rămasă pururea proaspătă în masa poporului francez, acest suflet încălzit și necontent înținerit de scumpa lumină a credinței tari, în semnul și prin mângăierea crucii a scris cea mai curată glorie în cartea vieții nobilei Franțe, punându-o azi în fruntea omenirii. Iată rodul operei unui cler conștient care, pe răspunderea grea a chemării sale stânjenite, a condus sufletul unui neam din izbândă la izbândă — și acest rod s'a câștigat în numele crucii și nu în numele doctrinei

adventiste, bună oară, ori în cea a doctrinei altor sectari întortochiați, tot atâtea surrogate ale cultului minții și vrednice de compătimirea sufletelor credincioase.

Părintele Trofimov arată apoi în seria dovezilor sale istorice roadele bolșevizmului, cel cu lozinka: *distrugerea oricărei religii și, că și „Dumnezeu e burghez, care trebuie împușcat”,* coborând pe omul cel fără de Dumnezeu la instinctul ferei sălbatice, care nu respectă familia, societatea și statul, și, care, în mod firesc, a provocat declarația solemnă a reprezentanților tuturor religiunilor din vara anului 1918: **cu Dumnezeu trebuie să se facă cultura omenească cea adevărată.**

Revista mai aduce bunele pagini „Din istoria bisericii neamului românesc” ale Dlui C. Tomescu, care arată opera ierarhilor în trecutul bisericii românești, de a căror nume se leagă strâns viața bisericii noastre românești și rolul mănăstirilor pentru cultură și educarea viitorilor vestiți ierarhi ai țării cari, „eșiau nu din însăși viața poporului, din chiar lupta și frământarea ce o vedem în sate și orașe, ei ei erau luați din viața de mănăstiri, din liniștea chiliiilor aruncate până și prin nepătrunse păduri, ei veneau dela rugăciuni și evlavie, deci dela o altă viață”, cu un „suflet cuprinzător și simțire de datorie și chiar jertfă...” Partea literară o încheie o scurtă, dar concentrată predică la sărbătoarea intrării Maicei Domnului în biserică. Prețul revistei este 100 Lei pe an, apare lunar în Chișinău (Basarabia). Strada Haralampie Nr. 42.

Cu dreptate, Dl E. Lovinescu, în numărul 27 al „*Sburătorului*”, ni-l prezintă pe bucovineanul G. Rotică ca pe poetul discret, fin, delicat, cu sfințimi de fecioră și ezități de moralist în jocul intern al atracției și respingerii iubirii. Acelaș număr are puternice versuri din peana unui nou scriitor, Camil Petrescu: „Marș greu” și „Versuri pentru ziua de atac”, cu toată puterea evocativă a fiorului zilelor negre și pline de suferinți din înfricoșatul războiu amuțit.

Pentru toți ceice vor să cunoască frumoasa operă literară a marelui nostru poet Alexandru Vlahuță, le recomandăm cartea profesorului Dr. V. Loichiță: **Alexandru Vlahuță, o pagină din istoria literaturii române, cu un adans din opera poetului.** Autorul după o apreciere a activității literare a poetului, în jumătatea a doua a cărții ne dă modele de versuri și proză din opera lui Vlahuță, ca cetitorul având îndată la îndemână, bucăți literare de o negrăită frumsețe, să judece singur strălucita gândire și simțire a marelui poet, care va rămânea totdeauna o mândrie a serisului românesc. Tineretului nostru școlar din cursurile superioare ale liceelor, școli normale, reale și de alte categorii și oricărui alt iubitor de literatură română, le recomandăm cu toată

căldura această carte, care se poate comanda la autor: Dr. V. Loichiță, profesor, Caransebeș (Județul Caraș-Severin), Prețul, trimis înainte, e 5 Lei plus 50 Bani pentru porto recomandat.

D.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de *învățător* la școala confesională gr. or. română din **Surducul-mic**, tractul Făgetului, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar în bani dela comuna bisericească 750 Lei; iar restul este asigurat prin ajutorul dela stat **deja votat.**

2. Pentru adunarea generală și conferințele **învățătorești** 50 Lei.

3. 12 metri lemne pentru încălzirea școlii, aduse în ocolul școlii.

4. Locuință liberă cu grădină de 1/4 juger.

Alesul *învățător* va purta cantoratul bisericesc și va instrua școlarii în cântările rituale bisericești.

Doritorii de a ocupa acest post de *învățător* își vor înainta recursele adresate comitetului parohial la oficiul protopresbiterial din Făget și se vor prezenta în s. biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipicu-bisericesc.

Surducul-mic din ședința comitetului parohial țigutal la 1/14 Novembre 1920.

1—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Sebastian-Olarin* protopresb

La Librăria Diecezană din Caransebeș

se află manuale de școală de *Iuliu Vuia*, aprobate de Ministerul instrucției publice de sub Nr. 58.227/1920.

Pentru școlile primare:

Abecedar ilustrat ediție veche Lei — 75 bani.

Abecedar ilustrat ediție nouă Lei 4.50 bani.

Carte de Cetire clasa II-a ediț. nouă Lei 6— bani.

Carte de Cetire clasa III-a ediț. veche Lei — 40 bani.

Carte de Cetire clasa III-a ediț. nouă Lei 8— bani.

Carte de Cetire clasa IV-a ediț. veche Lei 1.25 bani.

Carte de cetire clasa IV-a ediț. nouă Lei 12— bani.

Carte de cetire clasa V, VI-a ediț. veche Lei 1.25 bani.

Aritmetică clasa II, III, IV ediț. veche Lei — 70 bani.

Aritmetică și Geomet. cl. V, VI ediț. veche Lei — 35 bani.

Geografie clasa III ediție veche Lei 2.50 bani.

Fizică și Chimie ediț. nouă Lei 5— bani.

Expediția se face pe poștă în pachete de 5 kgr.

Prețul cărților comandate precum și francarea de Lei 7.65 bani rugăm a-l trimite cu poșta.

„BANCA BĂNATULUI“

INSTITUT DE CREDIT ȘI COMERCIU,
SOCIETATE PE ACȚII ÎN CARANREBEȘ.

Capital social 500.000 Lei.

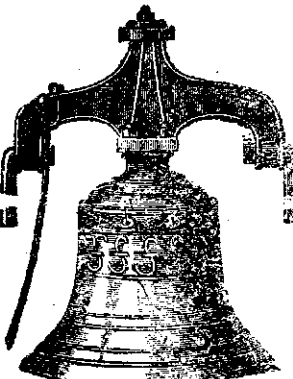
Primește depuneri spre fructificare pe li-
bele de depuneri și în cont curent, pelângă
procentul cel mai urcat posibil.

Acordă împrumuturi hipotecare cu accept și fără accept
și împrumuturi de cont curent pelângă asigurare hipo-
tecară, sau amanetare de efecte, mărfuri, monede pre-
țioase și alte valori — cu condițiunile cele mai favorabile.

Cumpără și vinde efecte și monede prețioase.

≡ Mijlocește tot felul de afaceri în comisiune. ≡

DIRECȚIUNEA.

FIUL LUI ANTONIU NOVOTNY,
turnătorie de clopote
și fabrică de scaune de fier pentru clopote
Timișoara-Fabric.

44-52 Calculări de preț se trimit gratuit.